

Biljana Milovanović

SPOREDNA SVINJA

Bilo ih je dve. Stajale su iza rešetaka koje su ih činile zarobljenicima ljudske rase. Neko se dosetio da ih baš tako ogradi – rešetkama – verno i nepogrešivo. Rešetkasta vratanca bila su uglavljena između sirovog kamenog zida sa jedne, i sveže izmalterisanog sa druge strane. Objektiv je sekao fotografiju odmah iza metalne reze, namontirane na tom izmalterisanom delu ograde.

Iza njih, otkrivaо se zeleni komadić pravougaonog oblika, zamrljan grančicama i lišćem, poput impresionističkog platna Kloda Monea. Taj zeleni komadić nadvisivao je treći deo ograde, koji je bio sastavljen od nabacanih balvana.

Stajale su jedna pored druge, sa identičnim njuškama koje su se jasno uočavale u međuprostoru treće i četvrte rešetke. Prva je imala raskrečene prednje noge, kao da je zatečena u nameri da obavi neki važan posao. Blago podignutih ušiju, pokazivala je svoje duboke i tamne oči. Njen pogled je izazivao tugu i sažaljenje.

Drugoj je rešetka prelazila tačno preko očiju, kao na kompromitujućoj fotografiji. Sa krivajući njen pogled, sakrivala je i njen karakter, kao i trenutno psihičko stanje. Nije se moglo utvrditi da li je žalosna, uplašena, radosna ili ravnodušna. Stajala je skupljenih nogu, kao da pokušava da sakrije čak i svoj pol. Bila je to svinja bez identiteta.

Ona prva, raskrečenih nogu i načuljenih ušiju, gledala je pravo u objektiv, čineći fotografiju živom. Svesno ili nesvesno, prihvatajući ulogu glavnog aktera, kao da se ipak mirila sa sudbinom – ma kakva ona bila. Ali ova druga, pokrivenih očiju i skupljenih nogu, predstavljala je istinsku misteriju.

Kada je birao motiv za temu izložbe – *Pravda*, fotograf verovatno nije računao na rešetku koja će prekriti pogled druge svinje i na taj način načiniti od nje misteriju. Nisu ga interesovali sporedni planovi. A možda se odgovor na temu *Pravda* nalazi upravo u pogledu sporedne svinje. Ali mi ga ne možemo znati – jer smo sa druge strane rešetaka. Za sada, možemo opisivati pravougaoni pejzaž, nalik na impresionističko platno, koji u prostor prikazanog svinjca unosi blagost i čistotu!

UOPŠTE NE RAZMIŠLJAM O SEKSU

Hol je prazan. Čekam Acu da izade iz biblioteke, pa da zajedno odemo na promociju nekog časopisa, o kome smo maločas saznali sa oglasne table. Noge, kao da nisu moje, počinju da blago šutiraju zid ispod table, debelim donom cipela. A ruke, kao rašrafljene od tela, talasaju ranac levo – desno. Oči mi besciljno lete po tabli. Ne razmišljam ni o čemu.

Odjednom, uočavam na tabli natpis: *SMRTONOSNI SNOŠAJ*. Za trenutak mi se vilica rasklapa a oči iskolačuju, kao da sam progutala jaje. Posramljena bestidnim natpisom, brzo sklanjam pogled sa table i zaustavljam ga na crnim gvozdenim vijugama koje oivičavaju strepenište.

Ah, kako su samo elegantne te crne gvozdene vijuge! Kako li je vešta bila ruka majstora koja ih izli!

Još nekoliko sekundi uporno posmatram ogradu stepeništa. Ali usta mi se već iznutra smeju. Nemoguće da tako nešto visi na oglašnoj tabli našeg fakulteta! Okrećem ponovo glavu prema natpisu, oprezno, polako, s nevericom.

SMRTONOSNI SJAJ – pisalo je.

Ali ja od sramote i ne pogledah na šta se natpis odnosi, pa ni sad ne znam.